

Mattias Edvardsson

PERHETRAGEDIA

Suomentanut Outi Menna

LIKE

Mattias Edvarssonilta suomennettu myös

Melkein tosi tarina (2017)

Aivan tavallinen perhe (2018)

Hyvät naapurit (2021)

Ruotsinkielinen alkuteos: *En familjetragedi*

Copyright © Mattias Edvardsson 2021

Published by agreement with Ahlander Agency

Suomenkielinen laitos © Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

LIKE

Like Kustannus

Helsinki

www.like.fi

ISBN 978-951-1-43323-1

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2022

Kajsalle, Ellenille ja Toovelle.

Ikuisesti.

ENSIMMÄINEN POLIISIPARTIO RIKOSPAIKALLA

Partio Larsen ja Hemström suorittaa käynnin mainittuun osoitteeseen Lundissa sen jälkeen kun talossa asuva mies on jättänyt saapumatta työpaikalleen.

Ison tiilitalon sijainti on suojaisa, ja pihatielle on pysäköity Tesla-merkkinen henkilöauto. Kävelen takorautaportista pihaan ja menen soittamaan ovikelloa, ja sillä aikaa P. A. Hemström tekee haun auton rekisteritunnuksesta.

Tähyilen sisään ulko-ovessa olevan ikkunalasin läpi. Eteisaulakossa roikkuu pikkutakki sekä muutama päällystakki. Matalalla hyllyllä on kenkäpari. Soitan kelloa useaan kertaan saamatta vastausta.

Kierrän talon yhdessä P. A. Hemströmin kanssa. Vaikuttaa, ettei ketään olisi kotona. Lamput ovat sammuksissa ja kaikki verhot kiinni, mutta keittiönikkunassa havaitsen pienen raon josta kurkistaa sisään.

Hemström taittaa puunoksat pois tieltä niin että pääsen kurotumaan kukkapenkiltä ylettyäkseni ikkunaan. Taskulampun valossa näen siistin keittiön. Tiskipöydällä on kaksi juomalasia, ja tuolin-selkämykselle on ripustettu musta villatakki.

Vasta valaistessani lattiaa havaitsen, että ruokapöydän vieressä makaa henkilö kyljellään. Erotan vain ääriviivat. Henkilö on minuun

nähden selin, joten kasvoja ei näy. Koputan ikkunaan, jotta minut huomattaisiin, mutta turhaan.

Hemström ilmoittaa radioon, että me olemme löytäneet henkilön johon ei saada kontaktia, minkä jälkeen meidän käsketään mennä sisään tarkistamaan tilanne.

Rikon ulko-oven ikkunalasin, työnnän käteni sisään ja avaan oven. Sitten menemme taloon, minä edellä ja Hemström heti perässä. Me etenemme aluksi taskulamppujen valossa, kunnes löydän seinästä katkaisimen.

Eteisestä jatkamme keittiöön samalla huhuillen ja kertoen kuuluvalla äänellä, että täällä on poliisi. Keittiön lattialla edessämme makaa naishenkilö liikkumattomana. Hemströmin valaistessa taskulampulla minä suoritan nopean tutkimuksen ja totean naisen kuolleeksi.

Yhdessä päätämme käydä läpi myös talon muut huoneet. Hemström tarkistaa olohuoneen ja minä avaan ovet kylpyhuoneeseen ja vaatehuoneeseen. Emme havaitse mitään erityistä.

Eteishallista jatkamme portaita yläkertaan. Taskulampun valossa totean, että aulassa on kolme suljettua ovea.

Hemström tutkii wc:n ja minä aloitan lähimmästä makuuhuoneesta. Ovi on hiukan raollaan, ja työnnän sen jalalla auki valaisten huonetta taskulampullani.

Verhot ovat kiinni ja valot sammuksissa. Peräseinää vasten on päädyllinen sänky. Sängyllä makaa toinen ruumis.

Raportin virkatehtävän suorittamisesta kirjannut
Ludvig Larsen

Kymmenen viikkoa aiemmin

Karla

Talo on valtava. Kun seison pihapolulla talon edessä, kuistin katos peittää koko taivaan. Verhot ovat kiinni, ja yhdellä ikkunalaudalla nököttää kaksi mustaa lintua, jotka tuijottavat minua. Ulko-ovea vartioi kummallakin puolen pronssinen leijonapatsas.

Vaikea uskoa, että talossa asuu vain kaksi ihmistä. Mutta niin Lena siivousfirmasta sanoi. Eikä hänellä kai olisi ollut mitään syytä valehdella. Vaikka hänen katseensa muuttuikin oudon väisteleväksi, kun hän puhui Linnégatanin isossa talossa asuvista asiakkaista. Steven ja Regina Rytteristä.

Ennen kuin soitan ovikelloa tarkistan vielä osoitteen kännykästäni. Soittoäänen kaikuessa sisällä hengitän syvään. Kun mies avaa oven, joudun silti selvittämään kurkkuani ennen kuin onnistun takeltelemaan jonkinlaisen tervehdyksen.

”Aivan”, mies sanoo hymyillen. ”Kuulinkin, että tänne piti lähettää joku uusi.”

Lena siivousfirman toimistosta oli oikeassa. Mies näyttää ihan filmitähdeltä.

”Minä olen Karla”, esittäydyn.

Yritykseni häivyttää Pohjois-Ruotsin murre puheestani ei selvästikään tuota tulosta.

”Olet varmaan Norlannista?” sanoo mies, joka näyttäisi olevan iältään neljän- ja viidenkymmenen väliltä.

”Juuh”, vastaan sisäänhengityksellä, puolittain ironisesti.

Mies kuitenkin hymyilee, ja hänen kädenpuristuksensa on lämmin ja vakaa.

”Steven Rytter”, hän sanoo. ”Näytän sinulle, mistä siivousvälineet löytyvät.”

Riisun kenkäni hyllylle ja kuljen miehen perässä läpi avaran hallin, jonka seinillä on peilejä ja katossa kristallikruunu. Huonekalut ovat rustiikkisia ja vanhan tyyliisiä, katto on korkealla, ja leveiden portaiden kaide on koristettu luultavasti käsintehdyin kaiveruksin.

”Onpa teillä hieno koti”, kommentoin, mutta kadun sanojani heti. Olen tullut taloon ainoastaan tekemään työni.

Steven Rytter ei näytä noteeraavan kommenttia. Hän avaa oven uuteen huoneeseen. Seinustoilla on rikkaharjoja, pölynimuri ja moppi sekä hyllyillä riveittäin puhdistusaineita ja suihkepulloja.

”Jos jotain puuttuu tai jokin loppuu, sano vain, niin hankin seuraavaksi kerraksi. Päiväthän ovat yhä maanantai ja keskiviikko, vai kuinka?”

Minä nyökkään. Maanantai ja keskiviikko. Neljä tuntia kumpakin päivänä. Se kuulosti täysin liioitellulta – kuka hullu siivoaa kotinsa kahdesti viikossa? – mutta nyt ymmärrän, että tämän kokoisien huushollin siivoamiseen menee aikaa.

”Oletko sinä opiskelija?”

Steven Rytter syynää minua arvioivasti, yhä hymyillen.

Typerää ehkä, mutta lävitseni kulkee lämmin läikähdys. Minä, opiskelija? Se on nyt oikeasti totta. Ja näkyy jopa ulospäin.

”Aloitan syksyllä lakiopinnot”, vastaan niin ylheästi, että kuulos-tan melkein ylimieliseltä. ”Teen siivouskeikkaa vain sivussa.”

Nostan opintotukea ja -lainaa niin paljon kuin voin, mutta kurssikirjat maksavat ihan sairaasti ja Lundin asuntomarkkinat ovat ilmeisimmin seonneet viime vuosina täysin. Yksioistä kiskotaan kymppitonnin vuokria. Osa-aikaisen siivoustyön löytäminen oli minulle todellinen onnenpotku.

”Oikeustiede on jännittävää”, Steven Rytter sanoo. ”Harkitsin sitä aikoinaan itse, mutta päädyin lopulta lääketieteeseen.”

”Oletko sinä lääkäri?”

Steven Rytter nyökkää ja hymyilee. Hän näyttääkin siltä, että voisi hyvin näytellä *Greyn anatomias*sa.

”Valitse mitä haluat”, hän sanoo ja jättää minut yksin siivouskomeroon.

Pari minuuttia vain seison siivousvälineiden keskellä tumput suorina. Koskettelen niistä muutamia, osasta en edes tiedä miten tai mihin niitä käytetään. Mutta turha varmaan miettiä liian monimutkaisesti. Olen kuitenkin siivonnut kotona neljävuotiaasta asti.

Palatessani eteishalliin mukanani ämpärillinen erilaisia harjoja ja pesusieniä Steven on ulko-ovella kyykyssä kenkälusikka kädessään.

”Haluatko, että pesen kostealla kaikki lattiat?” kysyn.

Osassa huoneista on kiiltäväksi lakattu lautulattia, ja pelkään, ettei kosteus välttämättä tee hyvää lakkapinnalle.

”Tee niin kuin parhaaksi näet”, Steven Rytter sanoo ja panee kengät jalkaan. ”Luuttua, jos se tuntuu tarpeelliselta.”

Kaikilta muilta asiakkailta on tullut tarkat ja yksityiskohtaiset siivousohjeet ja osa on puhunut asunnoistaan ja taloistaan kuin omista lapsistaan, mutta Steven vaikuttaa lähinnä välinpitämättömältä. Mikä on tietysti kiva juttu. Kahdeksan tuntia viikossa tässä talossa tietää helppoa rahaa.

Steven nousee pystyyn ja suoristaa paitansa. Katseemme kohtaavat hetkeksi, mutta sitten hän kääntyy pois ja kakistaa kurkkuaan.

”Sanoiko esimiehesi mitään minun vaimostani?”

Muistelen Lenan empivää ilmettä. Vaimon nimi on Regina, tiedän sen, mutta en muuta.

”Ei, miten niin?”

Steven suuntaa portaikkoon ja viittooo minua seuraamaan.

”Hän on täällä yläkerrassa.”

Kuulostaa omituiselta.

Seisahdun ensimmäiselle askelmalle.

Steven Rytter kääntyy nojaten kaiteeseen. Hänen olemuksensa ei ole enää yhtä filmitähtimäinen. Hän seisoo pää painuksissa ja hartiat aavistuksen lysisssä.

”Vaimoni on sairas”, hän sanoo.

Bill

En ole koskaan ennen maksanut vuokraa myöhässä. Muita laskuja voi aina lykätä, mutta vuokra ja sähkölasku on maksettava ajallaan. Niin faija minulle opetti.

Jos Miranda olisi tiennyt, hän olisi saanut sätkyn. Muutama vuosi sitten sain kirjeen perintätoimistosta, koko juttu oli silloin puhdas vahinko, mutta Miranda käyttäytyi kuin maailmanloppu olisi ollut lähellä.

”On asioita, jotka kaikkien pitää osata”, hän sanoi. ”Ajoissa oleminen, ruoasta kiittäminen ja se, ettei koskaan osta mitään, mitä ei ole varaa maksaa.”

Hänen taustansa oli täysin erilainen kuin minun.

Mirandalle kaikki oli helppoa.

Hän meille tämän kämpänkin hoiti, kolmion Karhögstorgilta, Järnäkrasta. Neljäs kerros ja keskeinen sijainti.

Nyt parvekkeen ovi on auki, aurinko paistaa ja minä istun sohvalla läppäri sylissäni. Kirjaudun taas kerran verkkopankkiin tuijottaakseni nollia.

Ilman Mirandaa en olisi varmaan koskaan päätenyt Lundiin. Hän oli asunut täällä aina, hänen sukunsa ja ystävänsä olivat täällä, eikä hän voinut ajatellakaan muuttavansa mihinkään muualle.

Minun lapsuuteni oli yhtä jatkuvaa muuttamista paikkakunnalta toiselle. Kun minulta kysytään, mistä olen kotoisin, mainitsen

yleensä erään paikkakunnan Itä-Göötanmaalla, mutta teen sen lähinnä vastatakseni jotain. Todellisuudessa olen aina tuntenut itseni juurettomaksi.

Minulla ei edelleenkaan ole varsinaisesti siteitä Lundiin, mutta Sallylle tämä on koti. Tiedän, miltä lapsesta tuntuu joutua aina lähtemään ja jättämään kaikki. Enkä halua aiheuttaa sellaisia traumoja Sallylle. En mistään hinnasta. Joten me pysymme Lundissa.

Meidän piti Mirandan kanssa mennä naimisiin. Kosin häntä jo silloin kun me odotimme Sallya, mutta asia vain jäi. Miranda haaveili isoista, satumaisista häistä, joihin meillä ei koskaan ollut varaa. Ja lopulta oli liian myöhäistä.

Miranda oli pitkään se, joka elätti meidät. Minä opiskelin elokuvatedettä yliopistossa, kävin töissä leffateatterissa ja kirjoittelin välillä arvosteluja ja puolivillaisia pakinoita yhteen verkkolehteen. Lähes kymmenen vuotta seisoin lippuluukulla, revin lippuja ja lapoin popcornia värikkäisiin pahvitötteröihin. Elokvateatterilla meni hyvin. Me pärjäsimme kilpailussa ensin Pirate Bayta ja myöhemmin Netflixiä ja HBO:ta vastaan, mutta kun Miranda sairastui, minun oli pakko yhä useammin kieltäytyä iltavuoroista ja olla kotona hoitamassa Sallya. Pomo oli alussa myötätuntoinen ja sympaattinen, muu nyt olisi puuttunut, mutta kun palasin viime talvena oman sairauslomani jälkeen töihin, minulle riitti vuoroja enää harvakseltaan, ja kolme kuukautta sitten jouduin lähtemään lopullisesti.

Maksumuistutus vuokrasta tuli postissa viime viikolla ja aiheutti minulle hirveän paniikin. Sen jälkeen olen kiertänyt ympäri kaupunkia ja yrittänyt kerjätä töitä. Virkailijani työnvälitystoimistossa on toki kiva ja kannustava, mutta en luota patkääkään siihen, että hän onnistuu järjestämään minulle työpaikan. Ei sillä, että olisin toivoton tapaus. Olen kohtuullisen hyvä melkein kaikessa, palveluhenkinen ja positiivinen, ja vaikka Miranda väitti, että minulla on peukalo keskellä kämmentä, en ole koskaan pelännyt liata kynnenalusiani. Olen valmis tekemään mitä tahansa, kunhan voin olla illat ja viikonloput

kotona Sallyn kanssa, mutta tämä kaupunki kuhisee nuoria, nälkäisiä opiskelijoita, joilla on loistava todistus ja vaikuttava ansioluettelo. Eikä työnvälitystoimisto muutenkaan tunnu olevan entisellään. Yhteyshenkilöni on sanonut suoraan, että useimmat hommaavat työpaikkansa itse. Oma-aloitteisuutta ja laajaa kontaktiverkostoa pidetään tärkeinä hyveinä. Sen takia minäkin rastittelen paikallisia yrityksiä Excel-taulukostani.

Kun Sally tulee koulusta, olen paistanut lettuja. Hän levittää päälle paksun kerroksen hilloa, rullaa letut kääröiksi ja syö ne käsin.

Minä istuudun pöytään häntä vastapäätä ja yritän keksiä, mitä tekisin käsilläni.

”Olen miettinyt yhtä asiaa”, sanon.

Sally nuolee suupieliään, mutta naama on hillossa toiseen korvaan asti.

Hän tietää, että meillä on rahat tiukassa. Vaikka olen yrittänyt peitellä tilannetta, arvelen hänen ymmärtävän täysin, missä mennään. Ei Mäkkäri-käyntejä moniin viikkoihin, ei O’boyta kaapissa. Leffassa olimme viimeksi kaksi kuukautta sitten.

”Ajattelin, että me voisimme ottaa kotiimme alivuokralaisen”, sanon ja nostan käteni pöydältä syliin. ”Ainakin kesän yli.”

”Alusvuokralaisen? Mikä se on?”

”Henkilö, joka tarvitsee asuinpaikan. Mahdollisesti opiskelija.”

”Ai asumaan tänne?” Sally kysyy. ”Meidän kotiin?”

”Niin, keittiö ja kylpyhuone olisivat yhteisiä. Koska sinä nukut joka yö minun vieressäni, ajattelin että voisimme muuttaa sinun tavarasi minun makuuhuoneeseeni. Vähäksi aikaa vain. Kesäksi vaikka.”

Oikeastaan kesä on huonoin mahdollinen ajankohta. Moni opiskelija lähtee Lundista kesäkuun alussa välttyäkseen maksamasta opiskelija-asuntonsa vuokraa kesäkuukausilta. Mutta minä en voi odottaa.

Sally tunkee viimeisen letunpalan suuhunsa.

”Siinä tapauksessa sen alusvuokralaisen pitää olla tyttö.”

”Tyttö?”

Sally pureskelee suu auki.

”Niin, vähän kuin äiti.”

Minun on pakko katsoa pois. Kyyneleet polttelevat silmäluomieni alla.

Vaikka en yleensä itke koskaan.

Me emme ole Mirandan kanssa kumpikaan olleet taitavia tunneasioissa. Kun hän oli tullut ensimmäisten tutkimusten jälkeen sairaalasta kotiin ja Sally oli nukahtanut, me istuimme tässä samassa keittiössä ja hän kertoi minulle erittäin asiallisesti ja tunteitaan osoittamatta lääkärin epäilyistä. Hän olisi yhtä hyvin voinut puhua flunssasta. Me nyökkäsimme toisillemme, hänen tyyneytensä tarttui minuun, ja me totesimme yhteistuumin, että kaikki järjestyisi.

Sallyn osalta tilanne olisi voinut olla paljon rankempi, elleimme me vanhemmat olisi suhtautuneet maltilla kaikkiin tuleviin käänteisiin. Edes hautajaisissa en päästänyt tunteitani valloilleen.

Mutta nyt, kun meiltä on mahdollisesti lähdössä kämppä alta, en kykene enää pitämään itseäni kasassa. Sääntään pystyyn ja kiiruhdan kylpyhuoneeseen pitäen kasvoni piilossa Sallylta.

Myöhemmin illalla laitan ilmoituksen Facebookiin. *Tarjotaan vuokralle huone väliaikaiseen tarpeeseen.*

Tapansa mukaan Sally tulee yöllä minun viereeni. Hieman puolenyön jälkeen herään hänen pienten jalkojensa tepsutukseen. Mitään sanomatta hän kömpii Mirandan puolelle ja pujottaa sitten kätensä esiin peiton alta.

”Isi?”

”Olen tässä”, minä kuiskaen. ”Nuku hyvin, kultaseni.”

”Okei”, Sally sanoo joka kerta.

Hetken päästä hänen kätensä rentoutuu minun kädessäni, ja hänen hengityksensä muuttuu raskaammaksi.

Minulle on tärkeää vain se, että Sally tuntee olonsa turvalliseksi.

Jennica

Stortorgetin terassi on täpötäynnä suoraan töistä tulleita iloisia perjantai-illanviettäjiä. Mitähän oikein ajattelin? Riski törmätä tuttuihin täällä on liki sataprosenttinen.

Lähestyessäni ravintolaa tähyilen aurinkovarjoilla suojattuihin terassipöytiin. Viiden vuoden Tinder-kokemus on opettanut minulle yhden asian: kysymys ei kuulu, näyttääkö mies erilaiselta kuin kuvissa, vaan kuinka erilaiselta hän näyttää.

Jalkakäytävällä sisäänkäynnin edessä kaivan huulikiiltoa olkalaukustani, kun käsivarrelleni laskeutuu käsi.

”Jennica? Hei!”

Mies on ollut kuvissaan hämmästyttävän rehellinen.

Useimmilla neljäkymmentäseitsemänvuotiailla on kai vähintään alkava kalju ja aavistuksen mahaa.

Olen positiivisesti yllättynyt.

”Käykö, että istutaan sisällä? Siellä voi olla rauhallisempaa.”

Miehen itsevarmaa hymyä on vaikea vastustaa.

Me kävelemme yhdessä helteen lämmittämän ravintolasalin poikki perimmäiseen nurkkapöytäan, missä hän vetää minulle tuolin esiin herrasmiehen elkein. Vähän eri maata kuin se kaksikymmentäkahdeksanvuotias it-tyyppi, jonka kanssa olin ulkona edellisenä viikonloppuna.

”Anteeksi, että sanon, mutta minulla on todella helpottunut olo.” Mies ripustaa pikkutakkinsa tuolinselkämykselle ja istuu tuu

minua vastapäätä. ”Tinderistä ei voi koskaan tietää. Ihmiset photo-shoppaavat kuviaan ja tekevät niille ties mitä.”

”Kiva kun otit puheeksi. Ajattelin nimittäin itse ihan samaa.”

Mies nauraa.

”Tehdäänkö sopimus?” hän kysyy laskien ison, karvaisen kätensä pöydälle ruokailuvälineiden viereen. ”Jos koet, ettei tästä tule mitään, nouse pöydästä alkuruoan jälkeen ja menet vessaan. Lupaan, etten ahdistele sinua jälkeinpäin enkä vaivu pettymykseen. Tai siis luonnollisesti toki petyn, mutta lupaan olla ilmaisematta sitä.”

”Samat sanat”, vastaan. ”Alkuruoan jälkeen, kesken pääruoan, milloin haluat. Nouse vain ja kävelet pois. No hard feelings.”

Pieni vaivihkainen silmänisku.

Miehen käsi lepää yhä pöydällä.

”Anteeksi”, hän sanoo. ”En tainnut esittäytyä. Steven.”

”Jennica.” Nyökkään ja tirsakahdan tyttömäisesti. ”Luulin, että sinulla olisi seksikäs brittikorostus puheessasi.”

”Se luonnistuu kyllä”, Steven sanoo voimakkaalla brittiaksentilla. ”Äitini on Skotlannista. Isä halusi antaa minulle nimeksi Stefan, mutta äiti ei osannut lausua sitä, joten minusta tuli Steven.”

Mikä tuuri.

”Minun vanhempani tekivät vastaavanlaisen kompromissin. Isän nimiehdotus oli Jenny ja äidin Annica.”

”Mahtavaa”, Steven sanoo. ”Me olemme kumpikin sopuratkaisun tuloksia. Eikö ole hyvä, että ihmiset pääsevät yhteisymmärrykseen?”

Pakottaudun pitämään suuni kiinni.

Pääni sisällä on valmiina kokonainen esitelmä aiheesta. Siitä miten äitini monien muiden naisten tavoin päätyi aina kompromissitilanteissa vetämään lyhyemmän korren.

Hymyilen toivoen, että esitelmälle koittaa parempi hetki joskus myöhemmin.

”No ainakin meillä on se yhteistä. Huonomminkin voisi olla.”

Steven nauraa. Hän selaa ruokalistan pikaisesti ja valitsee päivän kalan.

”Mietin, ottaisinko flank steakin”, minä sanon.

Steven pudistaa päätään.

”Se on vaikea. Pihvin täytyy olla paksu ja lihan todella mureaa. Entrecôte ja sisäfilee ovat yleensä varmoja, mutta minä en uskaltaisi kokeilla flank steakia tällaisessa paikassa.”

Katson häntä yllättyneenä.

”Päätös on tietenkin sinun”, hän jatkaa. ”Mutta älä sitten valita, että joudut sahaamaan sitkeää kengänpohjaa. Olen varoittanut.”

Pidän hänen suorasukaisuudesta. Hän sanoo mitä ajattelee. Ja tuntuu lisäksi tietävän, mistä puhuu.

”Minäkin kokeilen kalaa”, sanon.

Steven hymyilee tyytyväisenä.

”Ja sen kanssa viiniä. Mikä täällä on mielestäsi hyvää?”

Kohautan olkapäitani.

”Joku valkkari? Jossa on paljon prosentteja?”

Steven nauraa ääneen. Tarjoilija vain katsoo hämmästyneenä.

”Ehkä pouilly fumé?” Steven ehdottaa.

Se kuulostaa hevosrodulta, mutta ruoanhan me jo tilasimme.

”Sopii mainiosti”, sanon.

Tarjoilijan kirjoittaessa tilausta lehtiönsä syntyy parin kolmen sekunnin hiljaisuus, joka tuntuu siinä määrin vaivaannuttavalta, että katkaisen sen ensimmäisellä mieleen tulevalla kysymyksellä.

”Sinä olet siis lääkäri?”

Typerä veto, koska tämän jälkeen joudun taatusti kertomaan mitä itse teen.

”Lastenlääkäri”, Steven sanoo. ”Ennen erikoistumista olin kaksi vuotta Etelä-Afrikassa Lääkärit ilman rajoja -järjestön palveluksessa. Oli kamalaa nähdä se kaikki kärsimys, mutta toisaalta upeaa kokea lasten vilpityn onni ja kiitollisuus. Siellä päätin jatkaa työtä lasten parissa.”

”Kuulostaa hienolta”, sanon kun en keksi muutaakaan.

”Kerro itsestäsi”, Steven sanoo hymyillen. ”Olen niin utelias.”

Mitä kertoisin? Steven pelastaa nälkäänäkeviä lapsia Afrikassa,

kun taas minä päivisin muka opiskelen vältelläkseni työkkäriä ja iltaisin leikin puhelimessa ennustajaeukkoa.

”Minä opiskelen edelleen”, sanon sormeillen lautasliinaani. ”Tällä hetkellä kehitystutkimusta. Ajattelin, että haluaisin kansainvälisiin tehtäviin, ehkä johonkin hyväntekeväisyysjärjestöön, mutta nyt en enää ole varma.”

”Mielenkiintoista”, Steven sanoo.

Hänellä on syvä, intensiivinen katse ja vaaleansiniset, miltei läpikuultavat silmät.

”Haluan tietää lisää”, hän sanoo. ”Kuka sinä olet? Kuka on ihmisen Tinder-profilisi takana?”

Purskahdan nauruun.

”Than oikeasti”, Steven sanoo. ”Olen liian vanha teeskentelyyn ja kaiken maailman pelleilyyn.”

Kieltämättä hyvä asenne.

”Minähän siis en ole vielä kolmeakymmentäkään, joten yritän yhä selvittää, kuka olen.”

”Ei tuo liity millään lailla ikään”, Steven sanoo. ”Ihminen ei lakkaa koskaan pohtimasta, kuka hän on.”

”Ehkä ei. Mutta juuri nyt epävarmuus tuntuu tosi konkreettilta. Olen tuttavapiirissäni ainoa, jolla ei ole perhettä eikä uraa. Voisi ehkä puhua kolmenkymppin kriisistä.”

Minua ei ainakaan voi syyttää siitä, että myisin itseäni väärin perustein. Ei ihme, että urani puhelinmyyjänä jäi suunnilleen yhtä pitkäikäiseksi kuin vaaksiainen.

”Kolmekymmentä vuotta! Oi niitä aikoja”, Steven sanoo. ”Mutta vitsit sikseen. Muistan hyvin millaista se oli. Siinä iässä en ollut kokenut vielä yhtään kunnon parisuhdetta. Kaikki aikani oli kulunut opiskeluun ja osakuntarientoihin. Eräänä päivänä havahtuin siihen, että muut ympärilläni olivat vakiintuneet ja tulleet aikuisiksi. Koin olevani ainoa, joka ei ollut vielä löytänyt omaa tietään. Ja se tuntui ahdistavalta.”

”Nimenomaan!”

Steven oikeasti ymmärtää. Me skoolaamme samaan aikaan kun tarjoilija tuo kala-annokset pöytään.

”Luin viime viikolla yhden mielettömän hyvän kirjan”, Steven sanoo laskematta lasia kädestään. ”Kolmesataa sivua ankeriaista. Luulin, etteivät ankeriaat kiinnosta minua lainkaan, mutta hitto että olin väärässä.”

”*Ankeriaan testamentti?* Minäkin olen lukenut sen. Eikö ole mainio?”

”Uskomattoman kiehtova. Tiesin ennalta, että kaikki ankeriaat syntyvät Sargassomeressä, mutta kirjassa oli todella paljon muutakin. Ällistyttäviä eläimiä!”

”Älä muuta sano.”

Joudun melkein nipistämään itseäni käsivarresta. Deitti, joka puhuu kirjallisuudesta. Milloinhan viimeksi olen kokenut sen?

Upotan haarukkani lautasella olevaan valkoiseen kalaan.

”Kummeliturskaa”, Steven sanoo.

Katson häntä silmiin.

”Ne eivät taida olla yhtä mystisiä olioita?”

”Eivät tosiaan”, Steven sanoo ja työntää suuhunsa ison haarukallisen.

Tuntuu kuin katsoisin hidastettua elokuvaa. Jykevät leuat jauhavat ruokaa niin verkkaisesti. Jämähdän tuijottamaan.

”Mitä?” Steven nauraa ja pyyhkiä suunsa kangasliinaan. ”Mikä on?”

”Ei mikään.”

En voi olla yhtymättä hänen nauruunsa.

Mutta suoraan sanoen en tiedä itsekään, mikä minulle tuli.

Kun kummeliturskat on syöty, olemme ehtineet käydä läpi ties kuinka monta aihetta maapallon lämpenemisestä ja Gretasta #metoohon ja Dylanin Nobel-palkintoon. Vaikka Stevenillä näyttää olevan vankka mielipide asiasta kuin asiasta (ilmaston lämpeneminen on ensisijaisesti YK:n ja Kiinan vastuulla, #metoo tuli

tarpeeseen järjestelmätasolla mutta kansantuomioistuimet eivät ole koskaan hyvä käytäntö, ja vaikka Bob Dylan on rockrunoilijana maailman huippua, Nobelin palkinnot pitäisi myöntää oikeille kirjailijoille jotka kirjoittavat oikeita kirjoja), hän antaa minun aina puhua loppuun ja vaikuttaa rehelliseltä sanoessaan, että on valmis harkitsemaan kantaansa.

”Sallitko että poistun hetkeksi?” hän kysyy äkkiä ja työntää tuoliaan taaksepäin.

”Siitä vain. Meillähan on sopimus.”

Hän nauraa, ja hänen kadotessaan kulman taakse minä otan puhelimeni esiin. Kommentoin treffejä nopeasti kaveripiirini Messenger-ryhmään, joka kulkee yhä Tinder-keskuksen nimellä. Sitten huomaan, että Stevenin pikkutakki on kadonnut. Sydämeni alkaa pamppailla. Kurkotan kaulaani ja tähyän vessoille päin.

Helvetti. Hän on tietenkin häipynyt hätäuloskäynnin kautta. Enkä minä osaa edes tilata viinilasillista.

Messengeriin ropisee vastauksia kättentaputus- ja kielennäytämismojien muodossa. Kuten aina, Rebecka kehtaa esittää kysymyksen jota kaikki pohtivat mielessään.

Pano?

Vastaan hymiöllä, jolla on aurinkolasit.

”Viestitteletkö sinä toiselle treffikumppanillesi?” Steven kysyy.

Hän seisoo takanani pikkutakki olallaan. Panen helpottuneena puhelimen pois.

”Meillä on muutaman tyttökaverin kanssa Messenger-ryhmä, jossa me ilmoitamme treffeillä ollessamme, että kaikki on ok.”

”Fiksua”, Steven sanoo. ”Nykyään ei voi olla liian varovainen.”

Onnistun ohittamaan sen surullisen tosiasian, että Tinder-keskus on enää pelkkä muinaisjäänne. Minä olen meistä ainoa, joka käy yhä treffeillä. Muut varmaan nyhjäyttävät tähän aikaan illasta kotona ja nuokkuvat sohvalla.

”Jälkiruokaa?” tarjoilija kysyy ja ojentaa kummallekin jälkiuokalistan.

Yritän lukea listaa, mutta en pysty keskittymään.

”Viikko sitten harkitsin, että poistan Tinderin puhelimestani”, Steven sanoo ja ravistaa lasiini viimeiset pisarat pullon pohjalta. ”Nyt olen iloinen, että päätin sinnitellä vielä hetken.”

”Oletko ollut Tinderissä pitkään?” minä kysyn.

”No jaa, olen chattaillut monien kanssa. Mutta liveinä olen tavannut vain muutaman.”

Muutaman? Mitä se tarkoittaa? Viittä? Itse en tosiaankaan aio paljastaa, miten olen käynyt läpi Tinderin tarjontaa vuodesta toiseen yhä laajemmalla ikähaarukalla.

”Ennen oli helpompaa”, totean huokaisten. ”Kun naitiin naapuritilan poika tai annettiin vanhempien etsiä sopiva puoliso.”

Steven taittaa jälkiruokalistan.

”Valikoimaa on ihan liikaa.”

”Puhutko edelleen Tinderistä?”

Kun hän nauraa, hänen kengänkärkensä hipaisee minun jalkaani pöydän alla. Me katsomme toisiamme.

”Mitä neiti sanoisi, jos ottaisimme jälkiruoan sijaan avecit?” Hän nojautuu taaksepäin kyynärpäätä tuolin selkänojalla. ”Ehkä jossain viihtyisämmässä paikassa.”

”Ajatteletko jotain tiettyä?”

”Kutsuisin sinut mielelläni kotiin”, Steven sanoo ja nousee. ”Minulla on todella hyvä Hennessy. Juotko sinä konjakkia?”

”Ehdottomasti.”

”Mutta harmi kyllä se ei nyt käy. Makuuhuoneessa on kosteusvahinko, ja asunto on täynnä rakennuspuhaltimia ja pölyä.”

Tyypillistä. Useimmat Tinder-tyypit ehtivät hädin tuskin nie-laista suun tyhjäksi ennen kuin he haluavat raahata minut kotiinsa. Kun kerrankin olisin itse valmis, homma tyssää kuin seinään.

”Valitettavasti meillekään ei voi tulla”, sanon ja oion helmojani. ”Olen tehnyt kämppäkaverini kanssa sopimuksen. Herravierailut on ehdottomasti kielletty.”

Se on valkoinen valhe.

En mitenkään voi päästää neljäkymmentäseitsemänvuotiasta lastenlääkärinä Delphissä sijaitsevaan nuhjuiseen opiskelijakämp-pääni, joka on pelkkä keittokomerollinen yksiö.

Stevenin ilme on pettynyt, kun hän ojentaa minulle takin. Sitten hän ohjaa minut isolla kädellään pöytien lomitse.

”Miltä Grand kuulostaisi?” hän kysyy.

”Hyvältä.”

En ole käynyt Grandissa enoni kuusikymmentävuotispäivien jäl-keen. Se ei ole niitä paikkoja, joissa tavanomaisilla Tinder-deiteilläni on tapana viettää iltaa.

Ravintolan kiviportailla horjahdan aavistuksen, ja Steven tarttuu minua automaattisesti käsivarresta. Katson hänen vaaleansinisiin silmiinsä ja tunnen kutinaa syvällä vatsanpohjassa.

”Grandiin siis.”

OTE POLIISIKUULUSTELUSTA, KUULTAVANA BILL OLSSON

Kertoisitko ystävällisesti koko nimesi?

Bill Stig Olsson

Voitko kertoa vähän itsestäsi, Bill?

Olen kolmekymmentäkolmevuotias. Koulutukseltani olen elokuva- ja kulttuuritieteilijä, ja asun täällä Lundissa kahdeksanvuotiaan Sally-tyttäreni kanssa.

Mitä teet työkseksi?

Kirjoittelen nettiin arvosteluja ja vähän muutakin. Aiemmin olin töissä elokuvateatterissa, mutta ne hommat loppuivat keväällä. Tuli pikkuongelmia.

Voitko hieman tarkentaa?

Minä ja pomo emme oikein tulleet toimeen. Lopulta minun oli pakko irtisanoutua.

Miten vietät päiväsi nykyään?

Kesällä olen enimmäkseen puuhaillut tyttäreni kanssa. Me olemme tehneet pieniä retkiä esimerkiksi uimarannalle, ja yhtenä päivänä kävimme 4H-tilalla tässä lähistöllä. Samaan aikaan olen etsinyt uutta työpaikkaa, mutta se ei ole helppoa.

Tiedät syyn, miksi me istumme nyt tässä. Se johtuu siitä, että eräästä omakotitalosta Linnégatanilta löydettiin kaksi vainajaa. Mitä tiedät tapauksesta?

Olen tietenkin lukenut siitä. Lund on pieni kaupunki eikä täällä yleensä tapahdu mitään hätkähdyttävää.

Milloin sait tietää, keitä vainajat olivat?

Luin heidän nimensä netistä muutama päivä sitten. Totta kai tällaiset jutut herättävät uteliaisuuden.

Tunnistitko nimet, kun luit ne?

En varsinaisesti.

Eli et tuntenut Steven tai Regina Rytteriä?

En, me emme ole koskaan tavanneet. Ainakaan minun tietääkseni.

Et siis ole koskaan käynyt pariskunnan kotona Linnégatanilla?

En. Kuten sanoin, me emme olleet tuttuja.

Tämähän ei ole ensimmäinen kerta, kun sinä olet tutkittavana osallisuudesta rikokseen.

Niin mutta *murha!* Ette ole tosissanne! En voisi ikinä satuttaa ketään.

Sinä olet meidän tietokannassamme, Bill. Sinulta on otettu sormenjäljet talteen aiemmin. Ehkä tiesitkin?

Juu. Toki.

Miten selität sen, että me olemme löytäneet sinun sormenjälkiäsi useasta paikasta Rytterin pariskunnan kotoa?

Mitä? Ei voi pitää paikkaansa.

Karla

Oransseista korvatulpista ei ole mitään hyötyä. Pitäisi vaatia rahat takaisin. En ole nukkunut koko viikonloppuna silmällistäkään. Opiskelija-asuntola, johon olen päätenyt, vaikuttaa eräänlaiselta matkustajakodin ja nuorisotalon yhdistelmältä, jossa biletetään yötä päivää: möykätään ja huudatetaan musiikkia. Ei puhettakaan hiljaisuudesta, johon olen tottunut kotipuolella.

Maanantaina kännykkä herättää minut tasan seitsemältä. Silmät puolitangossa ja öinen jyskytys yhä korvissani laahustan tien yli bussipysäkille. Aurinko loistaa kaupungin yllä isona pallona, ja tuuli riuhtoo neuletakin helmoja. Tuntuu kuin Lundissa tuulisi aina.

Bussimatka kestää korkeintaan kymmenen minuuttia, mutta sen aikana ehtii nähdä paljon. Kapeita, mutkittavia kujia mataline kaupunkitaloineen sekä kauniita, satojen vuosien ikäisiä hallintorakennuksia. Ja kirsikkana kakun päällä kaupunkia valvova jättimäinen, kaksitorninen tuomiokirkko. Lundissa on jotain harry-pottermaista.

Olen menossa takaisin isoon taloon, jossa asuvat Steven ja Regina Rytter. Voiko se oikeasti kaivata taas siivousta? Jo ensimmäisellä käyntikerralla viikko sitten talo oli siistimpi kuin useimmat näkemistäni yksityiskodeista.

Siivousfirman Lena näytti vaivaantuneelta, kun kysyin, miksi Rytterit haluavat että heillä siivotaan kahdesti viikossa.